

Gerr

Pensionistmaske

Pensionisten udfylder ikke længere nogen maske, og bærer derfor pensionistmasken, der symboliserer, at man er fri for funktion i samfundet. Ligesom ungdomsmasken, er pensionistmasken uden ansvar.

Maskeforventninger

Pensionistmasken er et mimrefjols. Masken er svag og sygelig, og det forventes at vedkommende, der bærer masken, når som helst kan afgang ved døden. Pensionistmasken nyder respekt fra borgerne, som dog forventer, at vedkommende skal have hjælp til det meste.

Gerr

Pensionist, 71 år

Lyset fra vinduet er så klart, at hele synsfeltet farves rødt, selvom Gerr ihærdigt forsøger at knibe øjnene i. Doktoren, der allerede har lagt dagens pilleration på natbordet, slipper persiennesnoren og går ud for at fylde vandglasset. "Kære ven, De skal have smurt deres fødder, og så skal vi have taget blodtrykket", kommer det ude fra køkkenet. "Mine fødder fejler intet! De skal sku ikke smøres med det fedtede stads", vrisser Gerr. Det lyder lidt som et såret dyr, der hvæser forsvarsløst af sin angriber.

"Såå, de skal se, det er hurtigt overstået, men de slipper altså ikke for behandlingen, så de kan lige så godt tage det med et smil", irttesætter doktoren ham. Som et hjælpeløst barn bliver Gerr ført gennem rutinen.

Du havde glædet dig. Du havde gået og tænkt længselsfulde tanker. Du var sikker på, du skulle nyde dit otium. Efter 6 generationer var det på tide at lette sine skuldre for samfundets byrde, og høste hvad man havde sået. Med både en periode som vismand og en som vogter foruden de mange som lærer, var der lidt ekstra godter at være pensionist for. Der skulle laves lidt hyggeforskning i emner, som ikke var vigtige nok til at lave

Gerr

under en rigtig maske, og der skulle gås ture, diskuteres og nydes god vin og mad. Belønningen for et langt liv i maskernes tjeneste.

I stedet er du blevet umyndiggjort og sat uden for indflydelse. Der er ingen, der tager sig af, hvad man siger, og man bliver behandlet som et lille barn. Fra den ene dag til den anden forsvandt den respekt, borgerne havde for din erfaring og visdom. Pludselig skulle du hjælpes over gaden, have alskens piller og checkes i hoved og røv. Det er ikke en måde at behandle et menneske på!

Det undrer dig ikke, at de fleste pensionister opgiver ævred. De visner simpelthen væk og dør, længe inden deres tid egentlig er kommet. Hvis der er noget, der kan tage livet af et voksent menneske, så er det da at blive gemt væk og ignoreret. Men ikke dig. Der skal mere til at tage livet af dig end deres velmente forsøg. For en fire-fem år siden, var du ved at bukke under, men du er sejere end som så, og nu har der tændt sig en ild i dig, der nok skal holde dig kørende lang tid fremover. Vreden i dit hjerte får næring af de ydmygelser, som du må udholde hver dag, og

selvom du prøver at holde det i dig selv, får den nogle gange luft.

Gerr sidder på en bænk i Bor-parken og kigger ud over søen. En mand spadserer forbi, hilser først venligt og stopper så op. "Er de ikke søde, de små ænder? Skal jeg hjælpe Dem ned til søen?", spørger han hjælpsomt. Gerr kommer tilbage fra hvor end, han var. "Nå, så det vil du? Ydmyge en gammel mand? Tror du kan afhjælpe din dårlige samvittighed ved at gøre så ligegyldig en gerning? Så du lige en mulighed for at pudse din glorie? Forventer du også, at jeg skal takke dig?", spyttter Gerr, hvert ord ladet med galde. Men manden er allerede flygtet.

Du vil ikke finde dig i det længere. Det skal være slut med at stuve dig væk i et hjørne og ignorere dig. Du vil tilbage igen. Du har overlevet i en fuld generation, nu er det tid for maskeskift igen, og du skal give dem en overraskelse, de aldrig glemmer. Som lærer gennem mange generationer kender du reglerne ud og ind, og der står ikke noget om, at man ikke kan lægge en pensionistmaske og tage en almindelig maske igen. Bare fordi det aldrig har været aktuelt, er det ikke det samme som, at det ikke

Gerr

kan gøres. Du forventer et ramaskrig og masser af modstand, men det giver dig bare mere blod på tanden for at gøre det.

Du har altid været fortaler for maskesamfundet, og du har lært hver eneste af dine elever, at deres maskes funktion var det vigtigste, de havde i livet. Du har altid satven ære i, at når eleverne tog deres første voksenmaske, så vidste de ikke blot, hvordan de skulle udfylde den, men også, hvordan de burde opføre sig med den på. Masken er mere end blot dens funktion.

Masken bringer også personlige kvaliteter ind i billedet, som samfundet i lige så høj grad har brug for. En lærermaske skal være streng og korrigerende, fordi nogen skal være det. Ellers styrer samfundet direkte mod afgrunden som et skib uden styrmand. Men det kan ikke passe, at samfundet har brug for individer, hvis eneste formål er at blive overset og undgået. Hvad det har brug for, er mentorer og folk med tid til at reflektere over deres erfaringer. At maskerne stille og roligt bliver bedre, fordi erfaringerne bag dem bliver overleveret.

Der er brug for at ændre holdningen, rette den op, så folk

ser pensionistmasken på den rigtige måde. At ændre på en maske er en alvorlig ting, men du har også haft otte år til at tænke over det. Maskeforventningerne til pensionisten skal laves om.

Gerr føler sig lidt utryk ved de mange forsamlede mennesker, så han rækker hånden op og griber sin mors. Med moderens varme hånd som forsikring, begynder han med fornyet mod at kigge nysgerrigt rundt. Han er ikke stor nok til at kunne se ret meget mellem de mange mennesker, så i stedet kigger han op på de flotte tårne og gesimser på paladset. Som han står der i sin egen verden, går der et sus gennem mængden. Han retter blikket op mod balkonen, hvor tre skikkelser står og venter på, at de forsamlede skal falde til ro. Gerr ænses kun en af dem. Han gør de to andre til baggrund. Han er fokuspunkt for den samlede deltagerskare, og han inspirerer, trøster og giver håb ved sin blotte tilstedeværelse. Han er Bor.

Det var jo aldrig jeres frelser, Den Store Bors, mening at genere folk. Hans tanke var ren, men eftertiden har forplumret hans idealer. Du er den eneste, der stadig kan huske den store mand. Du blev som barn

Gerr

taget med til de store fester, hvor alle hyldede Bor, Rav og Lej på pladsen foran paladset. De tog alle tre en pensionistmaske, da du fik din ungdomsmaske, men du er overbevist om, at de ikke blev behandlet i pensionistmasken, på samme måde som du gør. Der er gået noget galt i generationerne siden. Der har ikke været nogen med samme indsigt og lederevner som Den Store Bor. Hans efterfølgere, sønnen Pol og barnebarnet Gam, har været dygtige, men har ikke kunnet overgå deres forfader. Pol havde karismaen, og Gam har organisationsevnen, men ingen af dem overgår Bor i indsigt. Du har efterhånden set mange mennesker komme og gå i de forskellige masker, men du har også måttet erkende, at der er meget langt mellem de folk, der virkelig har et potentiale. De små lys i mørket, som du kalder dem. Den Store Bor var en middagssol i forhold til, hvad du siden har oplevet hos nogen. Mindre kan selvfølgelig også gøre det, men du længes mod tider, hvor Bors dygtighed og tanker stod lidt klarere i folks sind. Der er selvfølgelig det nye Bor-museum, som du har bidraget ganske meget til, men det er stadig blot ord og billeder.

Maskeskiftet er ikke mere end lige begyndt, da Gam træder frem. Der bliver øjeblikkelig stille, for det er usædvanligt, at en så betydningsfuld skikkelse går så hurtigt frem. Han maner til stilhed og får den. "Jeg har et forslag. Der er en blandt os, der har tjent samfundet på ypperligste vis i flere generationer, og som gang på gang har vist sit borgersind. Jeg vil indtrængende bede jer overveje ham til at få en vismandsmaske. I kender ham alle. Gerr, ville du have noget imod at komme herop?", proklamerer Gam. Gerrs øjne er blanke, da han træder på til Gam.

Din første, rigtige maske var en vogtermaske. Du var overbevist om, at det lige var dig, at kæmpe for jeres samfund. At gøre en forskel. Men du måtte indse, at det var lidt for hårdt og ubehageligt til, at du kunne holde til det i længden. Da muligheden bød sig maskeskiftet efter, blev du lærer i stedet, og det har du aldrig fortrudt. Glæden ved at forme de kommende borgere til at blive oplyste og produktive masker var lige stor i hver eneste maskegeneration. Det kom som en overraskelse og et chok, da Gam for tre maskeskift siden, foreslog dig som vismand, men du blev også

Gerr

beæret og rørt, og fandt tilbuddet spændende. Selvom det ville være hårdt at skulle forlade lærergerningen, så har du altid været en nysgerrig sjæl. Du vidste også, at lærermasken ikke ville falde i inkompetente hænder, for du skyndte dig at anbefale din bedste elev, Le, som din efterfølger, for Le skulle have en voksenmaske for første gang til det maskeskift. Fuld af gå-på-mod tog du samfundets tungeste maske, vismandsmasken.

Det var en god tid og en spændende opgave at udfylde en vismandsmaske, men da næste maskeskift kom, følte du, at du havde fået nok. Det var koldt på toppen og du savnede lærergerningen mere og mere. Derfor udbad du dig din lærermaske tilbage. Le foreslog du igen som arvtager til din maske, denne gang var det blot vismandsmasken. Som sagt så gjort, du vendte tilbage til lærermasken, og gennemførte din sidste generation som lærer. Derefter havde du opnået de nødvendige streger til at gå på pension, og du glædede dig. Forgæves.

"Der findes ikke en eneste grund til at lade sine følelser skinne igennem sin maske", fremsætter Ali hårdt og kontant. "Kærligheden er vel nødt til at række længere end blot til masken", opponerer vogteren Am forsigtigt. "Kærlighed kan blive sur og gøre ondt langt ind i sjælen", skyder Sti, gøgleren, ind. "Se bare hvorfor Pol indførte ægteskabsforbuddet", minder Gerr, pensionisten, om. "Et forhold bør funderes på gensidig respekt og ikke baseres på, om der er kødelig tiltrækning. Vi mennesker vil altid have følelser, men vi kan lære ikke at lade samfundet lide under det", konkluderer Le, den nuværende lærer. Gerr nikker for sig selv.

Dit eneste fristed er den diskussionsklub, som Le og du startede, da du tog pensionistmasken. I har samlet forskellige folk, som Le fandt, kunne være interesserede og forhåbentlig også havde noget interessant at sige. De mest aktive er Le selv og Ali, kræmmeren. Du holder dig som regel i baggrunden, lytter og samler data, indtil du kan lege djævelens advokat. For mange ord kan være overflødige, og i stedet bruger du tiden på at studere de tilstedeværende i diskussionsklubben, som er et helt

Gerr

lille mikrokosmos af jeres samfund. Le er billedet på den ægte samfundsborger. Hun repræsenterer vismændene, selvom hun ikke længere selv er det. Am er vogternes syn på sagen, mens Sti er den fri fugl i og med, at han har gøglermasken. Endelig er der Ali, som det tog dig lang tid at acceptere, eftersom han er barbar. Han er den selvretfærdige borger, der ikke kan se ud over sin egen næsetip. Du holder ofte igen på dig selv, når han åbner munden, for ellers ville du ikke lave andet end at afbryde og tryne ham, men det ville ikke være retfærdigt. Han tjener skam også sin funktion i diskussionerne.

Gerrs masker

- 7. generation: Ungdomsmaske
- 8. generation: Vogter
- 9. generation: Lærer
- 10. generation: Lærer
- 11. generation: Lærer
- 12. generation: Vismænd
- 13. generation: Lærer
- 14. generation: Pensionistmaske

Relationer

Nærmeste

Le (lærer)

Din gamle elev, der gik i dine fodspor. Hun er en dygtig kvinde, der nok er et af de største lys i mørket, du længe har oplevet. Hun forstår maskesamfundet bedre end de fleste, og hun kan forklare det for andre. Hun kan lide sin maske, men du ved også, at hun gerne vil være vismand igen, ligesom hun var, dengang hun overtog din vismandsmaske. Hvis Le har en fejl, så er det, at hun ofte glemmer sig selv og sine behov. Du har fortalt hende det, men hun slår det hen i, at sådan er hun bare. Du mistænker hende for lidt ubevidst at ofre sig selv for andre. Ikke noget dårligt træk, men det må ikke tage overhånd.

Gam (førstevismænd)

Jeres historie går langt tilbage. Du var skrækslagen, da du i din første maskegeneration som lærer skulle undervise selveste Den Store Bors barnebarn, som du vidste, skulle overtage posten som førstevismænd en dag. Men Gam viste sig at være en imødekommende, fornuftig og

Gerr

dedikeret ung mand, og det gav dig stor glæde at se med hvilken fart, han lærte alt, hvad du præsenterede ham for. Du ved ikke helt, hvad der fik ham til at anbefale dig som vismand, men du er ikke i tvivl om, at han gjorde det med samfundets ve og vel som mål. Du fandt arbejdet interessant, men det var i sidste ende ikke dit kald.

Venner og bekendte

Am (vogter)

Vogteren, der er medlem af diskussionsklubben. Han er en omgængelig ung mand og meget nede på jorden,. Han falder sommetider lidt igennem, når Le og Ali rigtig folder sig ud i diskussionerne, men det kan næppe lægges nogen til last. Han virker ikke til at føle sig helt til rette i sin vogtermaske, selvom han tydeligvis forsøger at skjule det og gøre sit bedste. Du kan ikke lade være med at se lidt af dig selv i ham, som du var, dengang du var vogter. Han går sikkert efter en anden maske til maskeskiftet.

Sti (gøgler)

Gøgleren, der også er medlem af diskussionsklubben. Du skulle

overse hans første maske, da du genoptog lærermasken efter perioden som vismand, og han er nok det største talent, der endnu har besiddet den maske. Aldrig havde han taget den på, før han med stor ildhu istandsatte hele den gamle samling af kulisser og rekvisitter, der så længe havde været negligeret. Så begyndte han at skrive nye stykker, for han kunne godt se, at de gamle stykker ikke længere var interessante og tidssvarende. Han har i sandhed formået at bringe en ofte overset maske til ære og værdighed. Oven i det hele har han også haft tid til at blive gift med håndværkeren Ki, og deltage som ivrig lytter i diskussionsklubben. Sti er en mand med utrolige mængder energi og et sorgløst sind.

Ali (kræmmer)

Barbaren, der fik lov til at få en maske. Du kunne absolut ikke se, hvorfor I skulle lukke en simpel barbar ind, men specielt Le holdt på, at I skulle give alle en chance, og hun var jo vismand på det tidspunkt. Ali udfylder også sin maske til punkt og prikke, og du har efterhånden lært, at han virkelig tror på maskesamfundet af hele sit hjerte. Du finder dog, at Ali stadig har et klassisk barbartræk

Gerr

tilbage: Han har svært ved at se forskel på, hvad der er bedst for samfundet, og hvad der er bedst for ham selv. Senest i hans korstog mod Bor, administratoren, som han beskylder for at lægge ham hindringer i vejen. Det er alvorlige beskyldninger.

Aye (doktor)

Doktoren, der ser til dig hver dag. Du kan egentlig ikke få dig til at hade hende for det, for hun udfører jo sin maskepligt til punkt og prikke, og hun forsøger virkelig at gøre det så respektfuldt som muligt. På den anden side kan du heller ikke ligefrem påstå, at du anser hende for en egentlig ven. Kald det en gammel mands luner. Du respekterer hende for hendes virke og forståelse for din situation, men hun er stadig symbolet på alt, hvad du opponerer imod.

Andre

Sef (vismand)

Ayes tidligere mand, der nu er vismand. Han var en vild, ung mand, da du havde ham som elev, og han skabte en del skandale i sin første maske som kunstner. Senere er han blevet mere fornuftigt, men lige vel smart. Han fik spillet dig ud

til sidste maskeskift, så han fik det til at se ud som om, at du støttede ham i, at Le skulle tage lærermasken igen. Hun var ganske rigtig den bedste til lærermasken, men det var ikke ensbetydende med, at det var det bedste for samfundet. Sef har dog altid været i stand til at sno publikum omkring sin finger, og han overtog Les vismandsmaske, hvilket fik Le til at gå helt op i limningen og miste besindelsen til maskeskiftet. Det er den eneste gang, du har set hende gøre det. Du frygter, at slaget mellem Le og Sef fortsætter til dette maskeskift.

Bor (vogter)

Du husker Bor som en besværlig elev. Flere gange spurgte du hans far, Lup, hvad der var galt med drengen, men det var først, da du spurgte Aye, at du fik svar. Bor havde en sygdom, en mild form for autisme. Det bevirker at han ikke forstår metaforer, ironi eller andre dobbeltbetydninger. Som elev blev han aggressiv, hvis han fandt ud af, at der var noget, der gik hans næse forbi. Du sørgede for at gøre hans undervisning lige til og konkret, men det var stadig et sejt træk, og frikvartererne kunne du ikke gøre noget ved. Højst usædvanligt overtog han sin fars maske midt i

Gerr

en generation, da Lup døde af et hjerteanfald, og blev vogter.

Kub (vogter)

Kub er grandoldebarn af Den Store Bor - han er søn af administratoren, der er barnebarn af Den Store Bors lillebror. Forhåbentlig klarer han sig bedre end sin far, der vanrøgtede en maske på det groveste. Kub var altid en dygtig elev, men du kunne ikke lade være med at føle, at var et lag bagved, som du ikke rigtig nåede ind til med din undervisning. Du holder lidt øje med kub den dag i dag, men det går strålende for ham. Den besværlige vogter Bor og ham var venner da de var små, og de var et pudsigt par, men nu er de begge blevet vogtere, hvilket betyder, at Bor altid har en til at hjælpe sig med sine problemer.

Lup (afdød, tidligere vogter)

Lup er far til Bor og Ki, håndværkeren. Lup var en hård og kompromisløs knægt, da han havde ungdomsmasken, og du har en fornemmelse af, at det fortsatte som voksen og i sidste ende skræmte hans kone, Kea, væk. Den officielle version af historien er selvfølgelig noget pænere, Kea rejste til barbarlandene på diplomatrejse, men du spekulerer mest på, i hvor høj grad børnene

har lidt under hans temperament. Lup døde af et hjerteslag midt i en maskegeneration, og Bor tog bare uden videre hans maske på og videreførte hans vogterfunktion. En lidt nedværdigende død for en vogter, men du kunne ærlig talt ikke have ondt af ham.

Dom (ungdomsmaske)

Ayes og Sefs søn og en meget ivrig, ung mand, der har været på besøg i diskussionsklubben nogle gange. Han skal optages som medlem, når han får sin første voksenmaske til maskeskiftet.

Pensionistmasken og maskeskiftet

Pensionistmasken er fritaget for at deltage i maskeskiftet, men pensionistmaskerne er altid velkomne, hvis de ønsker at følge med i begivenheden.

Pensionisten forventes ikke at være i stand til at hjælpe på dagen, da maskerne ofte anses for svagelige, men du er velkommen til at gøre dem forestillingerne til skamme, ligesom det kan være, din erfaring kan bruges på dagen.